

УДК: 811.111: 004

А.О. Близнюк

(Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля)

КОМП'ЮТЕРНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК МЕТОД НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО ПИСЬМА СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

Стаття присвячена питанням навчання створення презентацій як складової частини формування англомовних комунікативних навичок та вмінь у студентів-психологів. Запропоновано методику, за якою кожний етап навчання та підготовки презентації супроводжується розвитком навичок та вмінь не тільки в читанні, говорінні, аудіюванні, а й письмі.

Ключові слова: презентація, англомовне письмо, комунікація.

У навчанні англійської мови для спеціальних цілей у немовних вишах навчання англомовної презентації, поряд із іншими навичками та вміннями в області письма, читання, говоріння та аудіювання, стає не менш важливим і все більш актуальним. Уміння створювати англомовні презентації є дуже важливим для міжкультурної професійної комунікації і його потрібно спеціально навчати. Це вимагає як знання мови, так і предметного змісту презентації, вміння правильно відбирати, обробляти та подавати інформацію, адаптувати її до конкретної аудиторії, враховуючи її професійні особливості та можливі міжкультурні розбіжності в сприйнятті інформації. Принципово важливим є володіння прийомами невербальної комунікації, оскільки, як відомо, саме через засоби невербальної комунікації сприймається 93% усно викладеної інформації. Важливість оволодіння вміннями презентації іноземною мовою пояснюється також тим, що виступ перед аудиторією як вид мовленнєвої діяльності є потужним засобом подолання мовного бар'єру, розвитку коректності та плинності мовлення, а також засобом навчання творення зв'язного тексту [3].

Р. Ділтс [4] виділяє чотири основних цілі презентації (стосовно інших людей):

1. **Повідомити інформацію** (це означає надати іншим людям основну інформацію, як правило у формі когнітивних карт).
2. **Розважити** (це означає створити в інших людей позитивний досвід або перевести їх у позитивний стан).
3. **Навчити** (це означає пов'язати знання чи інформацію з релевантним референтним досвідом і поведінкою, які необхідні, щоб перевести знання чи інформацію у дію).
4. **Створити мотивацію** (це означає забезпечити контекст або стимул, які б надавали таку суть знанням, досвіду чи поведінці, щоб люди захотіли діяти).

Як пише Р. Ділтс у першій частині своєї книги [4], одна з цілей ефективної презентації – допомогти тим, хто навчається, розширити своє сприйняття і когнітивні карти простору сприйняття конкретної ідеї, концепції або завдання в термінах способу представлення цієї ідеї, концепції або завдань та їх базових аксіом. Друга ціль – створення та збагачення контактів між когнітивними картами та різноманітними типами референтного досвіду [4]. Потрібно наголосити, що презентація переслідує одразу більшість із названих цілей чи навіть одразу всі.

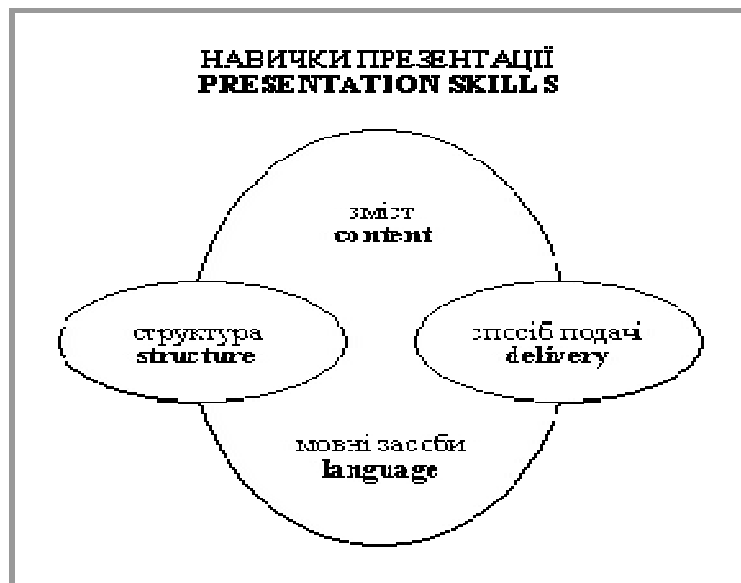
Зрозумілим стає те, що на широкому ринку сучасних товарів та послуг є попит на презентацію для надання повної інформації у різних сферах таких послуг та ін. У тих випадках, коли треба привернути увагу до якоїсь проблеми, навчити когось, висвітлити цілі та завдання, навчити або продемонструвати результати виконаної роботи використовують презентації. Треба звернути увагу на те, що вони бувають різні: слайди, діаграми, стенди, доповіді тощо. Сучасні системи мультимедія дають широкі можливості в створенні презентації: це й відеоролики, графіки, звукове супроводження, анімація, спецефекти.

Усі презентації можна поділити на п'ять груп [6]:

- **презентація зі сценарієм** (передбачає показ слайдів із анімаційними об'єктами, відеоматеріалом та звуковим супроводженням, спецефектами);

- **інтерактивна презентація** (інтерактивні презентації побудовані на діалозі між людиною і комп'ютером. Усі слайди інтерактивної презентації керуються людиною (натисканням клавіш, наведенням курсору на потрібний об'єкт на екрані);
- **лінійна презентація** (матеріал розташовано таким чином: початок – продовження – завершення. Використовується, коли важливо послідовно викласти основний матеріал тощо);
- **непереривна презентація** (ролики, що представляють завершений інформаційний продукт);
- **навчальна презентація** (дозволяє у наглядній формі представити навчальний матеріал. Використовується для допомоги викладачу).

Кожна презентація має основні складові: зміст, структуру, спосіб подачі, мовні засоби. Схематично складові презентації можна представити таким чином, як це зроблено в роботі [1] (переклад російською Н.А. Мигаловська) і представлено на рис. 1.

Рис. 1. Складові презентації (за роботою Brieger N. [1])

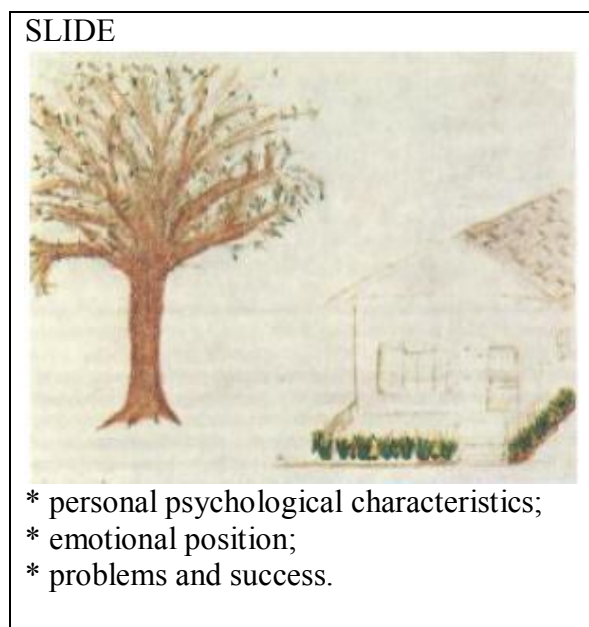
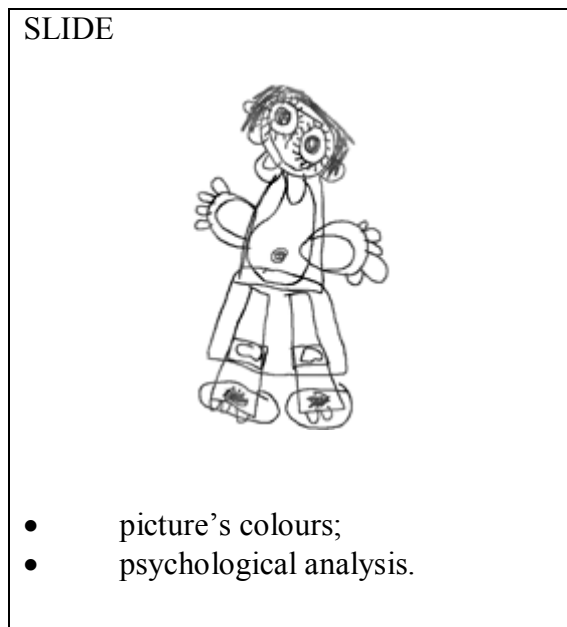
Для подальшого викладення важливо зазначити, що фахівець-психолог сучасного стану підготовки потребує вмінь не тільки складати письмовий звіт, рецензію, есе, а й подати цілу низку інформації, що можна зробити за допомогою комп'ютерної презентації, наприклад, у такій програмі як PowerPoint, що є дуже підходящою для цих цілей, та ін. Програма PowerPoint, що входить до програмного пакету Microsoft Office, призначена саме для створення презентацій. За її допомогою користувач може швидко оформити доповідь, таким чином значно збільшивши ступінь сприйняття інформації аудиторією.

Зважаючи, що підготовка презентацій у програмі PowerPoint є письмовим мовленням, у навчанні англійської мови для професійного спілкування студентів напряму «Психологія» доцільно додати до навчання письма спеціальні матриці презентацій, які дозволять підготувати таких студентів до майбутніх англомовних виступів перед різною аудиторією. Це також буде підкріплювати процес навчання письма, що в сукупності дасть можливість розширити професійні можливості тих, хто навчається, у використанні англійської мови для професійної комунікації на міжнародному рівні.

Нами розробляються матриці презентацій декількох видів. На початку студентам буде запропоновано прості, нескладні матриці, які вони мають заповнити інформацією з теми у вигляді блок-схеми майбутньої презентації. Наступні матриці будуть ускладнюватися через

модифікування комп'ютерних слайдів, додавання різноманітних додатків та опцій тощо. Адже психологічна презентація відрізняється від звичайної тим, що не все можна зробити за допомогою тільки комп'ютера. У психології є так звані «творчі» терапії (наприклад, арт-терапія), де людина власноруч малює, пише, майструє. Усе це є предметом для створення презентацій відповідних типів, і ці «живі» творення мають стати обов'язковими додатками до електронної презентації – чи то як наочний матеріал, чи як відсканований та доданий до електронного варіанту матеріал.

Приклад обговореної вище матриці надається нижче на малюнках 2 і 3.

Рис. 2. (Матриця заповнена, виходячи з [5]).

Рис. 3. (Матриця заповнена, виходячи з [5]).

Якщо говорити про поєднання письмових видів робіт із презентаціями в курсі англійської мови, то гарним прикладом може бути написання англомовного психологічного есе, у якому автор повинен викласти свої думки щодо актуальної проблеми або досвіду, зробити певний аналіз чи дослідження. На базі написаного ними ж есе студенти можуть отримати завдання створити презентацію як продовження аналізу чи дослідження певної теми або проблеми для більш глибокого знайомства з суттю питання, яке зацікавило чи є важливим за певних обставин. Презентація потім може представлятися як супроводження певної письмової роботи.

Згодом, коли студенти оволодіють знаннями щодо створення комп'ютерної презентації, їхні презентації можуть конвертуватися на електронний носій, перетворюючись на електронні презентації. Запропоновані студентам матриці презентацій поступово повинні бути замінені матрицями, створеними студентами самостійно.

Підготовка комп'ютерних презентацій студентами напряму «Психологія» повинна починатися вже з I курсу на відповідній для цього курсу тематиці, яка ще може бути не суто професійною. На II курсі студенти-психологи повинні продовжити оволодіння презентаційними вміннями вже на основі професійної тематики та підручника з англійської мови цілком професійного спрямування (наприклад, [2]).

Прості матриці для підготовки презентацій плануються таким чином: студенти працюють у малих групах та готують презентацію, спираючись на приклади, які наводяться в процесі навчання на початковому етапі, відбирають матеріал; потім проводять саму презентацію перед аудиторією. Тут перш за все треба звернути увагу на етапи та засоби створення презентації. На першому етапі підготовки доцільно точно визначити для студентів тему, допомогти відібрати

матеріал. Зібрав інформацію, студенти обговорюють її в своїх малих групах, залишаючи найнеобхідніше. При цьому до збирання інформації студенти залучають ресурси Інтернет, використовують свої знання, особистий досвід, записують усе зроблене в процесі роботи англійською мовою (сполучання навчання письма та підготовки презентацій). Викладач виступає в ролі консультанта та контролює процес: корегує, направляє роботу підгрупи.

Зміст кожної презентації має бути орієнтованим на цілі доповідача та рівень знань цільової аудиторії. Особливо це стосується психологічної термінології, яка використовується у презентації, щоб запобігти її нерозуміння непідготовленими слухачами. Особливо важливим це стає на більш складних рівнях підготовки комп'ютерної презентації.

Готуючи презентацію, студенти повинні навчитися чітко визначати її тип – зі сценарієм, непереривна чи інтерактивна. Наступним кроком є безпосередньо створення презентації у вигляді послідовних слайдів, це дозволить оцінити логічність подання матеріалу та побачити недоліки для подальшого опрацювання. Далі – саме створення презентації. У цій частині реалізується задумка, а також презентація складається послідовними слайдами. Кінцевий етап створення – це проведення презентації. Зрозуміло, що доповідач має бути добре підготованим та враховувати таке: по-перше, треба подумати про те, щоб початок та кінець були такими, що запам'ятовуються. Головна ідея має бути обґрунтованою, підкріплена наочними прикладами й обов'язково пов'язана з темою доповіді. Треба пам'ятати про репетицію, перегляд презентації перед невеликою аудиторією (наприклад, учасниками підгрупи, які брали участь у створенні цієї презентації, викладачем). Останньою стадією є проведення презентації перед цільовою аудиторією. Присутні повинні мати можливість поставити різноманітні питання з теми та отримати відповіді на них. У якості завершення може використовуватися написання слухачами відгуків на почуту презентацію, де вони обговорюють її недоліки та переваги, виявляють помилки та ін. (викладач може виступати в ролі консультанта в процесі написання таких відгуків).

На всіх етапах навчання важливе ретельне ознайомлення студентів-психологів зі схемами створення психологічних презентацій різних типів і видів, а також демонстрація відеозаписів, презентацій-прикладів для кращого розуміння процесу їх підготовки та представлення. Доцільним є обговорення студентами представлених їм схем та прикладів, обмін ідеями щодо побаченого та почутого, особистим досвідом щодо створення своєї індивідуальної/групової презентації тощо.

Важливою перевагою запропонованого підходу є те, що він забезпечує інтеграцію формування навичок та вмінь в усіх чотирьох видах англомовної мовленнєвої діяльності в навчальному процесі – з особливим акцентуванням розвитку навичок та вмінь англомовного письма.

Список літератури:

1. **Brieger N.** Teaching Business English Handbook./Brieger Nick — York Associates Publication, 1997. — P. 43—47.
2. **Психологічні** справи. Підручник з англійської мови для студентів напряму підготовки «Психологія» / [Тарнопольський О.Б., Кожушко С.П., Дегтярьова Ю.В., Беспалова Н.В.]. – Д.: Інкос, 2011.
3. Режим доступу: <http://books.com /issue-2911.html>.
4. Режим доступу: www.iworld.ru/book.phtml?978594723100.
5. Режим доступу: http://lib.druzya.orgart-ter.view-fers_art.txt.full.html.
6. Режим доступу: <http://school6nojabrsk.narod.ru/prezentazii.html>.

СОЗДАНИЕ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ КОМПЬЮТЕРНОЙ ПРЕЗЕНТАЦИИ КАК СОСТАВНАЯ ЧАСТЬ ОБУЧЕНИЯ АНГЛОЯЗЫЧНОГО ПИСЬМА ДЛЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ЦЕЛЕЙ СТУДЕНТОВ–ПСИХОЛОГОВ

Статья посвящена вопросам обучения созданию презентаций как составной части формирования англоязычных коммуникативных навыков и умений студентов-психологов. Освещены основные моменты создания англоязычной презентации как вида учебной деятельности. Предлагается методика, в которой каждый этап обучения и подготовки презентации сопровождается развитием навыков и умений не только в области чтения, говорения, аудирования, но и письма.

Ключевые слова: презентация, англоязычное письмо, коммуникация.

А.О. Bliznyuk

COMPUTER PRESENTATION AS A METHOD OF TEACHING ENGLISH WRITING FOR PSYCHOLOGY STUDENTS

The article is devoted to issues of making presentations as a part of forming student's communicative skills. Main points of making a presentation in English as aspects of educational activity are showed. The article provides methodology of every stage of teaching and preparing presentation which are followed by the development of not only reading, speaking and listening, but also writing skills.

Key words: presentation, English writing, communication.

